

Oglaši, pripoznaju, itd.
tiskati i raznjava se na temelju
obveznog činjeništva po dogovoru.

Novi za predhodnju, oglaše itd.
Istak je raspoređenom ili polož
eno pod Štedionicom u Beče
i administraciju lista u Puli.

Istak naručbe valja točno oz
načiti ime, prezime i najbližu
postku predvodnika.

ko liši na vremenu ne prihvati,
tako to javi odgovarajućemu u
stvorenom pismu, za koji se
ne plaća poštarna, ako se iz
nem učita napis „Reklamacija“.

Dekovnog ratnog br. 247-845.

Telefonski broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nasloga sve poluvare!“ Naroda poslovica. (C.)

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskara J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Talijani Istre i sloga.

Već od nekoliko mjeseci način, čitamo u raznim hrvatskim novinama, ljepe članke o slogi Hrvata i u obče Slavena s Talijanima. Tu slogu osobito zagovara dr. Tresić-Pavićić u svojem listu „Jadranski“, što izlazi u Trstu. Poznati su nam listovi u kojima je isti gospodin izmienio sa talijanskim generalom Ricciotti Garibaldijem, sinom glasovitoga Garibaldia. Taj pokret pokazao se dapaće i u zadnjem zasjedanju dalmatinskog sabora, gdje su pale razne misli toli s hrvatske kao i s talijanske strane, dapaće pokazali donekle i činom, da žele tu slogu, složivši se obje stranke u dalmatinskom saboru u tomu što su jednoglasno odobili jezičnu osnovu namjesnika baruna Bandela o službenom jeziku u Dalmaciji.

Mi Hrvati i Slovenci u Istri, koji već od toliko godina tražimo tu slogu s našim Talijanima, poznajući dobro naše protivnike, mi smo s nekim nepovjerenjem promatrati taj pokret, i da kažemo iskreno, nije nas baš odusevio. Evo zašto.

Talijanski pravci Istre od uvjek, a osobito pak u zadnjem zasjedanju istarskog sabora, baš u vremenu, kad je taj pokret o slogi Hrvata i Talijana bio najživljivi, dali su odusku toj ljubavi za slogan izjavom, da Hrvati pripoznaju izključivo talijanski karakter Istre, da naši pravci zagovaraju talijansku ideju, talijanski jezik, talijansku kulturu i da ne smiju narod s nekakvom hrvatskom narodnošću, neka puste naš narod u tminu neznanja i robstva, neka prepuste njima da naš hrvatski i slovenski narod bude njima robom — ta naš narod da je samo pastir — tako nas oni cene, i tada eto odmah, bez ikakvih dogovora, gotove slike, koja jednom polučena, teći će po Istri sami med i mleko. Mili Bože, kako bi to liepo bilo za ... Talijane, kako bi oni mastili brade, kako bi pašovali, a ti ščavo-rajo podnajā troškove i placaj! S ovakvom elementima dakle, nema ni govor o slogi, — to nisu ozbiljni ljudi, to su pojaci u pravom smislu riječi. — Evo kako Talijanske pravice Istre, nazivlje i zgodno ocjenjuje talijanski list „Il Socialismo“ što ga izdaje u Rimu prof. Henrik Ferri i to u broju od 25./12. 1903. Taj list donosi na uvodnom mjestu članak pod naslovom: „Pericolo tedesco, o pericolo slavo“. U tom članku toplo zagovara pisac slogu, zbljenje Talijana sa Slavenima a ponajprije s Hrvatima svojim najbližim slavenskim susjedom. Razlažući u tom članku, da li bi iz te slike, tog zbljenja nastala pogibelj po Talijane, dokazuju, da bi time bila dapaće za nje velika korist, što bi jedino u zajednici sa Slavenima odnosno Hrvatima mogli odoliti pogibelji koja njim i nama prijeti s njemačke strane, te uspješno pobjega one Talijane, koji rade u protivnom sujeru, a odbijaju savez sa Slavenima, jer da od Niemaca njima ne prijeti pogibelj, dok od Slavena, koji su njim za ledjima, takva sloga bi nanesla Talijanom velike štete.

Medju takove „patriotarde“ ubraja i

naše Talijane u Istri i doslovno piše o njima ovo: „Samu tobožnju rodoljubiju zasukanost talijanskih narodnjaka u Istri — samo silna mržnja ovih krankovitih ugnjetavača plemenite narodne misli, mogla jeagnati jih da žabjim krekelanjem ponoće staru srđbu i odgovore hockanjem, kad je lealno zastupnik Loginj u talijanske većine istarskog sabora pitao za Slavene ona ista jamstva za izniranje, što ih je hrvatska većina u dalmatinskom saboru ponudila talijanima“.

S ovakvom ljudima, a ovakvom nezrelim političkim protivnicima, ne može biti ni govor o slogi.

S toga čemo mi Hrvati i Slovenci Istre — bez obzira na takvu slogu ili neslogu: dok god budu vladali ovakvi protuzakonitodnosnici i dok Talijani Istru ne promeniće čud u kožu — i nadalje osvještivati naš narod onako kao i do sada, te zakonitim sredstvima zahtjevali i braniti ona prava, koja po Božjem i ljudskom zakonu pripadaju njegovom slavnom hrvatskom imenu i jeziku.

Novi kapetan.

Nesto je već bilo govora u ovom listu o novom zemaljskom kapetanu za Istru. Spomenuli smo ju, kakva je nespodoba bila predložiti kruni na imenovanje za prvo mjesto, autonome pokrajinske uprave, čovjeku, koj nepozna jezika većine hrvatske i talijanske ili slovenske.

Govore, da je majka dra. Lodovika Rizzi rodom Slovenka i da on, koj znade mizati kao zmija, kađa treba, možda ipak znade naš jezik. Ali onda još veća rugoba, jer bi to bio znak, niti ne može, nego da neće da poznat našeg jezika. A da nemože ili neće da ga znade, da je o tom došla dokazu i kao načelnik občine Pule i kao zastupnik na zemaljskom saboru, pak i carevinskom vjeću u Beču.

Kao načelnik občine Pule, on se je otinuo porabi hrvatskoga jezika gdje god i kolikogđe je mogao. Trebalo je kad god i u onih riedkih slučajevih, gdje mu koj naš čovjek predloži na potvrdu recimo svjedočbu sirostaštva, za stipendiju ili sličnu stvar, — tužiti se na državne oblasti i tek tada se je teškom mukom dobit podpis občinskog načelnika. A da bi občina Pula, bar sa izvanjskim svojim pukom občina u njegovom, hrvatskom jeziku, o tom neima ni govor. — To označuje dostatno za narodnostne prilike čovjeku, koji je mnogo godina djelovao kao načelnik občine. Nekom, zgodom, kad je ponovno bio imenovan načelnikom, izjavio je svečano, da će držati nepovjedne uspomene „di questo italiano“.

Kao da čemo mi poći rušiti ostanke Augustovog tempa i Arene. A kada s drugu strane svaki drugi u Puli nije slavenskoga roda i koljeni! — Kao zastupnik na pokrajinskom saboru znamo kako se je g. Rizzi pojasnio. On doduše nije nikao za talijanstvo koliko na primjer Bennati ili drugi, ali radio je uvek proti našem jeziku i proti drugim našim pravicama.

Glasovao je proti našim, kad su pozivali da se ukine koja krivica, glasovano je i za školske takse, premda je dobro znato, da ako jih u Puli može na se uzeti občina, to će takevo breme za seoske občine biti preteško, prava grozota.

Bio je uza same dva druga od većine u onom, odboričen, koji je pred 3 godine po prilici dogovarao s našim zastupnicima nebi li se našlo načina nekom primirju u saboru i van njega.

Ali, kako je i on shvatio predloge naše strane, najmanje najponajnije što su mogli biti vidi se iz toga, što je saborska većina, koja je dr. Rizzi jedan od najolimpijih članova, odbila jednoglasno da ne je njegovim glasom, predloge naših zastupnika, jer su bili toboži pretjerani.

A „pretjerani“ su bili tako, kad da li pitaš krvicu kruha od čovjeka, koj s tom biva u istoj kući i koj ima na stolu i u shrani ne samo dosta kruha, nego obilno i razkošno svake hrane i svakog pića.

Kako se je pokazao naš narodni protivnik na občini i u zemaljskom saboru, takvi je dr. Rizzi bio i jest protivnik naše narodnosti također u hećkom parlamentu. I tako je radio i glasovao uvek sa onimi strankama, koje su proti nam; samo je proti njima glasovao onda, kad su veće, redovito nam protivne stranke, ipak neku malenkost priznale Hrvatom, Slovencem, Čehom itd.

Dr. Rizzi našeg naroda u Istri nije ni priznavao kao naroda. Samo Talijani Primorja za njega su narod, a mi smo naprotiv tomu „seljaci“, kao da seljak neima imati svojega posebnoga narodnoga obiteljja.

Koliko se dr. Rizzi razumije u dobru upravu vidi se po tom, što je grad Pula za njegovog načelnikovanja zagrebuo u dugove, stono se reče, do vrata. A vrhunac njegove umjetće u tom pogledu stoji u tom, što je on bio među najčešćim zagonovnicima da Pula zida spital, a da ga do malo godina proda provinciji. Spital je kostao oblo pol milijuna kruna, a zemljište vredno je oblo još toliko; provincija ga je kupila, to jest Pula joj ga je prodala za 175 tisuća kruna, dakle po prilici za jedan šesti dio vrednosti! I manuelku skidaju klobuke i čine Salameleke čovjeku, koj je glavni učestnik takvih poslova. Brane ga tim, da bi udržavanje spitala občini bilo preveć stojalo svake godine!

A nije li dr. Rizzi prije znao, koliko će od prilike stojali svake godine spital? Niže li sada mogao računati: Toliko i toliko morati ćemo pokrajini platiti za puške bolesnika, a toliko gubimo na vrednosti što spital prodajemo za šestinu. Pak bi se potom računu bilo deslo do začinka: Ali je bilo ludo graditi ga, ili je ludo, kad smo ga baš ugradili, prodati ga za ništa! Ali tko u Puli misli našo?

Trebalo je vladiti jednog čovjeku u kojega se može ponzdati, a to je jedini Lodoviko Rizzi, jer on hodi u rukavici, možda i spava u njih, sladko govor, nesridi se na vladu, neviće u saboru, a što kad god (u saboru uvek) glasuje proti njoj, to je ona neka ljubav, kao kada djetete od dragosti majku grebe za mame. Dakle on je pravi, da nasljeđi stanoga Campitella; on je jedini pouzdani Austrijanac, a jedan od najboljih doktorova tomu je taj, što nezna hrvatski. Jer hrvatski, po austrijskim nazorih, redovito ni netreba znati. Kad bude za Austriju pustiti paliti, već će se naći koji se feljaba, koj će zanositi govoriti „momčadi“ —, a možda i čak koji „hrvatski“ rodoljub će se u odlučnom času, da golomu, gladnomo i bosomu narodu bude pripremio groznim glasom, kako je nam Hrvatom bilo i sve pravo u Austriji!

Dotle najbolje je, da jedan od pogla-

iliški svakog četvrtka e

podne.

Nedjeljni dopisi se ne vraćaju i epodpisani ne tiskaju, a sekundiraju se primaju.

Predplatnički poštarni stoji,

10 K u opć. } na godinu

5 K za seljake } ili K 3 —, odn. K 25 na

pol godine.

Izvan carevine više poštarni,

Plaća i stavlja se u poštarni.

Pojedini broj stoji 10 K, zato

stali u Puli, toli

izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmotić i dr.

(Via Simano), kamo neka se

nalazujuju sva pisma i pred-

plate.

Pojedini broj stoji 10 K, zato

stali u Puli, toli

izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u

u Tiskari J. Krmotić i dr.

(Via Simano), kamo neka se

nalazujuju sva pisma i pred-

plate.

Da je tomu tako, dočekuje veselje u

talijanskom Israelu, nad imenovanjem Riz

zijevim za zemaljskoga kapetana Istre.

Tako, dim se je začulo, o Rizzijevom imenovanju, trčanski „Piccolo“ dizao ga je

do neba i rekao među drugim, da je

Rizzi postao zemaljski kapetanom Istre

radi njegove vrlo običnog znanja i radi

prave ljubavi za politički život, koja zna

nje i ljubav da je uvek porabio za javni

život pokrajine „per la causa naziona-

la“ to jest za talijansku stvar.

* * *

Dakle čemu se imamo nadali mi Hrvati i Slovenci Istre od novoga zemaljskoga kapetana?

Po našem sudu, ničemu dobro! Istina je, da neima nego 44 godine, pak bi se reklo: nrtvoga ne budi! Ali dr. Rizzi, premda, po godinah mlad, već je odavna poznat u javnom životu: kao načelnik najveće občine u Istri već jedno 15 godina, kao zastupnik pokrajinski desetak godina, kao državni i više. Sami Talijani zovu ga „veterano naša vita pubblica“. Dakle sudet po prošlosti, dobili smo u dr. Rizziju zemaljskog kapetana, koj će nam zavirati na političkom polju narodni napredak gdje god bude mogao i kralj pravice našega jezika, koliko bude mogao. U gospodarstvenom smjeru nedaj Bože, da podje putem kojim je pošao u Puli!

Ipak kruži, da je srce u njega dobro. Može biti, ali nekoristi, kad je sputan u one proklete lance svoje političke stranke, koja nam nepriznaje ni imena narodnoga, kamo li da bi išto popustila!

Eto, to je dar Körbera i družine hrvatskoma narodu u Istri!

* * *

Pred dva tjedna zasjeo je dr. Rizzi svoju novu stolicu. Došao je u Poreč manjim željeznicom iz Trsta. Talijanske novine ništa nespominju da bi mu igde punten biti kakovih pozdrava, kamo li slavlja, kako ga znaju naši Talijani upriličili.

U Poreču vijala se je u znak te „instalacije“ zastava na zgradi zemaljskog odbora i to je Juntina koza, a na municipiju občinska sa poznatim grbom.

Druži zastava nigdje. Načelnik občine Poreč da ga je pozdravio i izjavio nadu, kamo će Rizzi primiti „gostoljubost“ grada Poreča, te u njem stanovati. Rizzi da je odgovorio, da mu je dobrobit i napredak Poreča uvek bilo na scru, ali nije rekao, da se hoće ni da se neće tamo nastaniti.

Pri zemaljskom odboru poklonili su mu se assessori i činovnici. Tu da nije razvio posve svoga programa, nego samo, da je spomenuo, kako će njegova prva brigada biti, da se Istra providi potrebitom vodom. Dakle aqua! Ta bi još neslo vredila, ako nije „aqua in bocca“ da se nemora izjavljati o drugih pitaujih.

Složivši sve u jedno, mi držimo, da nam je bilo vrlo budnimi i opreznimi, ali prema g. Rizziju i određitim do skrajnosti, jer za vrijeme zemaljske uprave u Istri danas nije više samo koza, nego i ona druga životinja koja predstavlja šegarost i prefigranost.

Do novoga zemaljskog kapetana biti će, da nam djevoljanjem i postupkom svojim pokaze, da smo se prevarili u saboru, to jest, da je on promijenio s kabanicom i sudu! Mi težko da dočekamo toga dokazat!

Politički pregled.

U Puli, dne 27. januara 1904.

Austro-Ugarska.

U subotu svršila je austrijska delegacija razpravu o proračunu ministarstva izvanjskih poslova, te ga je kasnije prihvatio bez promjene i podrobnog razpravi. Češki delegati izjavile su proti izvanjskoj politici Austro-Ugarske i proti trojnom savezu ugarskoj, da je najprirodniji saveznik naše monarhije Rusija. U tom smislu izjavio se je količni delegat slovenski dr. Šusterić toli delegat hrvatski Biankini.

U jednoj od posljednjih sjednica austrijske delegacije predložio je član njemačke pučke stranke dr. Derschatta rezoluciju o vladarskim pravilima u pogledu vojske. Tu rezoluciju prihvatio je odbor sa svim glasovima proti glasovom čeških delegata. Ta rezolucija izjavila je u Ugarskoj veliko negodovanje a u kruju same njemačke pučke stranke razdor. Radikalniji članovi te stranke protive se rezoluciji te je član Dabernu odlučio položiti mandat iza zatkrivena delegacija, a to isto učinili će vajida i delegat Derschatta, jer je stalno da njegova rezolucija neće biti prihvaćena u plenarnu delegaciju.

U većih novinali čitamo, da kapijna vlada već u budućem zasedanju carevinskog vjeća predložiti osnovu zakona o porezima na katoličko bogoštovlje, kojim bi se imao sviči razreda sa 3, 10, 100 i 1000 kruna za poglavice obitelji i četiri podrazreda od 1, 3, 30 i 300 kruna za članove obitelji. Tko bi izstupio iz katoličke crkve poslije 1. jula 1904. plaćao bi još tri godine bogoštovni porez. Bude li carevinsko vjeće pravodobno rješilo tu osnovu, postala bi ona obveznim zakonom dne 1. januara 1905.

Češki zastupnik Pražák objelodanjuje u češkim listovima pismo na ministra-predsjednika dra. Koerhera, u kojemu zališto se vlađa zara priskočiti na pomoć českomu narodu u onih kotarima, u kojih mu bijaše uništena ljetina elementarnimi štetama.

U Madjarskoj nalazi se vlada u velikoj stisci zbog obstrukcije, koju vodi oporba u državnom saboru. Iz Budimpešte javljaju, da je vlada nakanila svim sredstvima slobomi tu obstrukciju, pak da će nakon zasedanja delegacija, raspisati nove izbore.

U hrvatskom saboru u Zagrebu započela je u ponedjeljak razprava o zemaljskom proračunu za god. 1904. Izvistitelj dr. Egersdorfer prepričao je osnovu proračuna za podrobnou razpravu. Osim njega govorio je za osnovu i odjeljni predstojnici dr. Šumanović iztaknuv, da je ovaj proračun za 7 milijuna kruna veći od onog od god. 1890. Od opozicije govorio je u toj sjednici proti proračunu jedini zastupnik dr. Vrbanić.

Kako doznamo iz hrvatskih novina Dalmacije položio je čest zastupnika na zemaljskom saboru i čest prisjednika u zemaljskom odboru i dr. Ružević. Ovo je dokle drugi zastupnik koji polaže čest zastupnika i prisjednika, što se mora duško požaliti, jer su baš mlađi zastupnici dr. Smidžić i dr. Ružević vrlo sposobni i odlučne sile, kakvih je trebalo nesamno u saboru, već osobito u zemaljskom odboru, gdje vlada veliki nered.

Srbija.

Bečke novine pišu da se šire Srbijom porugljive knjižice proti kralju Petru. Ovu agitaciju proti kraju da vode crnogorski izseljenici, koji su su pred nekoliko godina vodili sličnu agitaciju i proti svomu vladaru knezu Nikoli. Te knjižice da su tiskane u Budimpešti kod nekog Milića, srpskog opadnika.

U jednoj od posljednjih sjednica narodne skupštine stavili su nekoj zastupnicu predlog, da se briše iz proračuna ona svota, koja bijaše odlučena kao nagrada udovicama bivših ministara Ristića, Garasaninu i Vukovića. Ta svota iznosi nešto preko 17.000 dinara ili oko 8 hiljada forinti. Zastupnik Stojan govorio je proti predlogu, jer da je narod dužan podupreti udovicu za službenih muževa i da bi brisanje ove svote znacičio politički osvetiti se pokojnikom. Još je govorilo za predlog 18 zastupnika koji su izčitali, da to brisanje zahtjeva loš finansijsko stanje kraljevine. Ministar-predsjednik Grujić reče, da on neima ništa proti predlogu, pošto ne potiče od vlaste, niti kao zastupnik brani nagradu udovicama, jer da se taj radi o časti države. Predlog, da se onu svotu briše bio je prihvaćen sa 100 proti 10 glasova.

Austro-Ugarska

Dne 22. o. mj. odputovali su civilni agenti Müller i Demerik iz Carigrada u Solun. Oni su molili za audienciju prije odlaza, ali ih sultan nije primio izgovoriv se bolesni. — Kao zapovjednik oružničtvu u Makedoniji imenovan je talijanski general de Giorgis, koji je podpisao u subotu ugovor sa turškom vladom. On će za koji dan odputovati u Carigrad i odatle na svoje novo mjesto u Makedoniju!

Jedan sofijski list prihvatio vrlo važno pismo ustaškog vojskovođe Concava, koji putuje Evropom u poslu budućeg makedonskog ustanka. U tom pismu nazazi se i ovip, važno mjesto:

„Kao što vam je poznato, ja sam na veliku žalost prisiljen, da iz Londona donesem utisak, da ne možemo računati na Eglezku za kakav aktivni pomoć. Ovdje se uvjeri, da jedina nada, koju bismo mogli očekivati za makedonsku stvar, može da nam dodje samo od Rusije. Evo, što me vodi, da pokusam na povratku posjetiti Petrograd.

Rusija.

O sporu između Rusije i Japana dolaze sva to povoljniji glasovi. Proturuskovine pišu doduše još uvek, da se Japan neprestano za rat pripravlja, da se prijavljuju dobrovoljci, da se sklapa državni zajam, da se Kinezi groze, da će Japanu na pomoć u slučaju potrebe, niti ipak se občenito misli, da do rata neće doći. Glavni protivnik rata jest sam car Nikola, koji je opetovo izjavio, da će uložiti sav svoj upliv, da se izbjegne svakom krvoproljaku, a tko znade koliko vredi njegova rica, taj će lakko doći do zaključka, da će car u istinu zapričiti rat sa Japanom.

Berlinski listovi pišu već sada, da će doći između Rusije i Japana do sporazumka u obliku ugovora za više godina. Ruski listovi opravljavaju višest engelskih listova, da je tobož Rusija pristala na sve japanske zahtjeve.

Talijanski listovi pišu, da će biti izrađen rusko-japanski spor talijanskemu kralju na rasudbu. Toj je vjest težko vjerovati, jer je car Nikola još nedavno izjavio kako ne želi, da bi se nepozvane države mješale u rusko-japanske razmirenje.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Veliči ples. Pozivaju se braća Sokoli da dodu u što većem broju u društvenoj odori na veliki ples u ponedjeljak dne 1. februara. — Ako tko između članova nije dobio poziv ili ga želi imati za kognoznanika, neka se prijavi budi komu od braće odbornika.

Zdravo!

Iz Rovinjskog Šola pišu nam: Zadnji put smo vam se potužili na našeg svećenika, a danas par rieči o našem učitelju. Proti gosp. učitelju kao čovjeku neimamo ništa, premda bi nam milje bilo da se nedruži s protivnicima našeg naroda, ali mu mi toga ne možemo zabraniti, jer on ima svoju volju, pak može u društvo kamo ga sreeće. Nu čini nam se, da kao učitelj ne vrši bezpriskorno svoju službu. Naša djece uče se slabo, premda nisu bez talenta. Izlaze često prije doba iz škole, što nebi smjelo bili, i to tim manje, pošto neima u školi onog napredka, kakvim se ponose mnogi učitelji. Njemu je miša zabava i lov, čega mu mi ne branimo, ali držimo, da je prva dužnost, a poslije dolazi sve ostalo.

Gosp. učitelj će nas razumiti iz ovih kratkih crtica, pa se nadamo, da će nam biti zahtvalan što ga ovako blago sudimo. P. S. Posljednji put, govoreći o našem kraljiku crtica, pa se nadamo, da će nam biti zahtvalan što ga ovako blago sudimo.

P. S. Posljednji put, govoreći o našem svećeniku, izpustili smo jednu zgodicu, koju je vredno, bilo i naknadno zabilježiti. Mi smo naime jedne nedjelje ostali bez popoldašnje službe božje. Gosp. svećenik bio je sa krajnjim i talijanskih kod gosp. učitelja na objedu, pak je valjda zaboravio na nas, koji smo kod crkve čekali skoro do 4 sata po podne. Da nam je u jutro kod sv. misi javio, da neće biti poslike podne večernice, nebismo, mu bili toliko zamjerili, ali čekati i čekati onako dugo užalud, nije nam bilo pravo. Svakot si može pomisliti, da je 'puk' mrmiljao i da je palo svakojakih opazaka,

koje nebi statno gospodin župe-upravitelj rado čuti:

Zabavljajte se dakle, gospodo, kako i koliko vam drago, ali ne zaboravite nikada, da nismo ovdje mi rad, vas, nego vi bolesni.

Nezadovoljstvo radnika u c. kr. tvornici duhana u Rovinju. Jednomu tečkomu radniku istu pisu iz Rovinja, da vlasta u tamšnjoj tvornici duhana večnik nezadovoljstvo radnika proti novom ravnatelju tvornice g. Koppper. Ovaj da postupa vrlo strogo, sa radnicama, da ih često i za malenkost kazni i da je pro-sloga decembra odputio između 200 radnika. Nezadovoljstvo radnice da se krene pritužiti proti ravnatelju na glavno ravnateljstvo tvornica duhana u Beču.

Mi neznamo koliko je istine na ovim pritužbama, ali ako su istinite, valjalo bi zlu doskočiti. Sreća božja, da je taj gospodin ravnatelj Nieman, jer inače da je nas čovjek — jao si ga njemu koli od strane Talijana, toli od strane vlade.

Pazinski kotar:

Hrvatska čitaonica u Tinjanu obdržavati će u nedjelju 31. januara 1904. u 3 1/2 sata po podne redovitu glavnu skupštinu s običnim dnevnim redom.

Iz Šumbriga pišu nam: Riedki smo Vam, g. uređnici, mi gosti, pa se nadamo da ćemo vam biti dobro došli. Neimamo doduše ništa osobita, ali ovo par radaka neće škoditi u cijenjenom vašem listu. Neima tomu dugo, bio sam na Labinjskim kod svoga rođaka, koji mi se je već na ognjištu kod „bukale“ tužio na občinsko županiju ili kokočamku, „agentu“, koji du nije domaći krv, već tuđinac, koji puše u talijanski rog. Šumberci da su uvek držali, da je to mudar i učen čovjek, a kad tamo da nezna ni čitati ni pisati, već da se služi pečatom ili „timbrom“. Tamo da bi se našlo ljudi, koji znaju i čitati i pisati, ali takvih neće gospoda, jer ne pušu u njihovu tikvu.

Kad se je tamo biralо godine 1902. novo zastupstvo, kazao je puk načelnik, da će mu dati za poglavare muževe, koje bude sam izabrao, ali nije držao svoje riječi. Puk je učinio svoju dužnost na gospoda mu narinuše tuđinaca. Taj poglavari ili župan tužio je 75 kmetova na občini što nisu htjeli na veliku rabotu i tim se je još više omrazio kod puka. Od siromaha se zahtjeva rabota za puteve, vode i t. d. a gospoda zatravaraju svoje vate tako, da siromah nezna kud ni kamo s bogom. Ako je siromah dožan na jednu rabotu, tada bi morali učiniti bogatstvo barem 3 ili 4. Inače nije pravdno, da se siromah tuži i globom kazni kako su to u ovom slučaju učinili.

Našim Šumbercem prepričamo, da se dogovore i slože pak da svaki skupštona zahtjevaju promjenu župana. Neka traže muža, koji će raditi na korist puka koji se neće samo klanjat talijanskoj gospodi, već koji će im u potrebi pokazati zube. Složimo se, pak će nam biti bolje.

Porečki kotar:

Iz Ždrenja — občina Oprtalj — pišu nam 20. o. mj. Početkom školske godine hvalio se je okolo učitelj zlosretne „Legine“ škole, da je naš g. župnik dobio od prečasnoga ordinarijata u Trstu dekretu, kojim mu se nalaže, da mora podučavati vjerouauku u „Leginoj“ školi i da mu se groze, da će mu uzet misu ako nebude poslušao. Mi neznamo koliko je na tom istine, ali ako uvazimo kakav danas vjetar puše na biskupskom ordinarijatu u Trstu, mogo bi to sve bit istina. Blagopokojni biskup Stark nije bio sreća, da naloži bivšim župeupraviteljem, da pomognu i oni otuđivati i momalno ubijati našu dječiju u talijanskoj „fabrik“ ali danas stoje stvari drugačije.

Dobrog i blagoga biskupa neime više, pa moraju sadašnji svećenici plesati po koga i ništa nezanašaju; već žasne, rukave pak hajd na posao na vremě i prije

Ako se nevaramo bio je sličan slučaj pred par godinama u talijanskom skolu u Lovranu, u kojoj imade velik broj naše hrvatske djece. Posto su tadašnjeg kapelana lovranski „poprdili“ htjeli putem ordinarijata prisiliti, da mora i hrvatsku dječecu učiti vjerouauku talijanskim jezikom, izjavio je on odučeno, da to nemate i neće da čini, jer da je to i proti božjim i proti ljudskim zakonom.

Mi nemoemo dijeliti savjeta našemu g. župniku, jer je od nas učeniji i pametniji, ali nebi škodilo kad bi se i on držao nazora onog g. kapelana pa kad bi u „Leginoj“ školi podučavao — kad već mora talijansku dječecu talijanski i hrvatski, hravatski pa da vidimo što bi mu na to predpostavljene crkvene i školske oblasti.

Kod nas je danas sve moguće, pa nije izključeno, da bi prečastna gospoda u Trstu nanj udarila najteži kaznimi, ali u tom slučaju bio bi uzan sav narod, člavo naše svećenstvo i mi posteni i pravedni ljudi, bilo koje narodnosti.

Težko bi nam bilo kad bismo imali izgubiti uzornoga svećenika i domoljuba, na koga smo čekali punih 40 godina, kako i žudje. Mesecu, ali i njega bismo radje pregorili, nego da pomaze baš on stvarati iz naše nedužne djetice ljute jajnjare, koji će danas sutra mrzli i prokljinati svoj materinski jezik, svoje roditelje i sve što nam je, pod suncem bužjim milo i sveto.

Dok nebijaše svećenika, u ovoj zlozrneloj školi, podučavali su gg. svećenici kršćanski nauk školsku i drugu dječecu u crkvi, ali to nije bilo pravo talijanskog učitelja, koji je dječecu nagovarao, da njim netrebu u crkvu na kršćanski vjerouauku, jer da će on izposlovati od ordinarijata, da bude morao župnik dolaziti u školu. Punim se je dakle pravom mogao kasnije polihaliti, da mu je uspijelo od ordinarijata izposlovati, da prisili župnika, da ide učiti dječecu vjerouauku i talijansku školu. Je li to tako na čast i ugled našemu svećenstvu, da se tako s njim postupa i od strane svećenjaka, neka sudi onaj, koji ima malo zdrave pameti.

Ako Vam još kažemo, da učitelj nije ništa kazao župniku kad je otvorio školu, niti mu je prioblio satnici, uviditi će te lažko koliko on drži do našega pastira i do svećeničkog doslojanstva. Nu mi se tješimo onom poznatom: pritisnuto jače, sve to više skače e.

Koparski kotar:

Podružnični sv. Cirila i Metoda u Vrhu (o. Buzet) obdržavati će dne 7. februara t. g. u 3 1/2 s. po podne svoju redovitu godišnju skupštinu sa običnim dnevnim redom, te umoljava za što mnogo-brojni posjet.

Tamošnji sarenjaci i podpremice talijanske gospode htjeli bi, da potraje i nadalje sadašnje stanje u onoj občini, nu toga nezmije dopustili nijedan pametan i pošten Mošćenican i Brsečan. Radi šake prodavnice nesme trptiti ciela občina a radi jednog starca koji neće da znade za svoj materinski jezik, već voli tuđincu, neemoemo dopustiti, da se ona občina i nadalje smatra talijanskom občinom, premda neima u njoj tako reku nijednog pravog Talijana.

Nasi vredni Mošćenican i junaci Brsečani treba, da se na vremě pogovore, slože i dogovore koga će biralı u novo zastupstvo, jer je prava sramota za jedne i druge, da ih Talijani preko Učke drže za potomke Kalabreza i Napulitana, dočim su oni jezikom i starinom vredni i pošteni Hrvati.

Tamošnji naši privaci neka se na ničem nevaraju, da ne zanemaju, već žasne, rukave pak hajd na posao na vremě i prije

nešto došman začje među narod paklenko
sjeme nevjere i hude. Biće bi neoprostiva
grheho i velika stramota kad sebi osa-
trivatko obćina došla ovaj put pod na-
rodnu upravu, kad bi imala i nadalje
ostati pod tica pol mješa a najmanje ono,
sto u istinu jest.

Na nege dake dični Mošćeničani, da
dopeljete i Vašu obćinu u kolo njezinih
istarских sestrice, gdje njoj je jedino
i naravno mjesto.

Občinski-iberi u Kastvu. Budu-
ćeg mjeseca izlaze trogodišnji rok sada-
njemu zastupstvu obćine Kastav, te će se
obaviti novi izbori još tečajem prve po-
tovice ove godine. Kako nam od tamo
pišu, počeli su zloglasni smutljivci a na
čelu im poznati propalica, muliti tamošnje
putanstvo lažne bezobrazno proti obćin-
komu zastupstvu i napose proti onom ve-
lezasložnom načelniku. Zaista mora biti
veliko trubilo onaj, koji povjeruje tim
državnim lažitorbam, koji mute i va-
raju tamošnje putanstvo već desetak go-
dina, da će podiši obćinsku šumu, da
će razdišiti obćinu, da je obćinska uprava
loša, itd. itd. Sto se tiče dielitbe obćinske
šume ili razdiobe obćine, znaju već i
vrbci na strelah; da je to na vrbi svira-
la i da do toga neće doći pa makar
se na glavu postavili svi macki i sve ma-
ćice — jer toga nebi nikada dopustile
cesarske oblasti.

Proti sadašnjoj upravi obćine može
govoriti nepovoljno samo zlobno, pokva-
reno i propalo čeljade, koje je izgubilo
svaki stid, i svako poštjenje, te nemože više
nista izgubiti. Onu obćinsku upravu
nisi pohvalio toliko puta samo cesarske
oblasti, već dapaće i sama gospoda u Po-
reču kano jednu od najbolje upravljanju
obćina Istru.

Mi očekujemo od svih i uvidjav-
nosti kaslavskih obćinara, da se neće dati
zavarati od nikova i kojekakvih potepuhu-
ber kuće i kućista, koji bi prodali i svoje
roditelja za novac i koji su obćenite po-
znati kao neprijatelji svakoga poštenogu
čovjeka i svake dobre i plemenite stvari.

Iz Opatije. (Razne vesti) Za blagdan
Sv. Trina Kralja govorilo se je, da će u
Opatiji doći tri kralji, pak su i došli,
blagdan naime, ovamo kako i drugamo. Al
ovamo su i živuci vladari počeli dolaziti.
Prvi je došao najvjerniji polaznik Opatije,
veliki vojvoda Luksenburški zajedno sa
svojom gospodjom, obojeći u vrednoj pratinju.
Na kolodvoru u Matuljih dočekali su juh
kolarski i obćinski glavar te drugi njeki,
i odpratili u zaselak po njih najmljen,
„Villa Amalija“. Koli Volosko toli Opa-
tija bili su okićeni za tu zgodu razno-
vrstnim zastavama, dokako i hrvatskim,
koje su pak posve iste sa onimi Luksen-
burga: crveno-bielo-modre. Takova za-
stava vije se i pred „Villom Amalija“ na
posebnom stupu.

Usljed jedne odluke ministarstva, do-
gradjuje se u Opatiji, kao i u cijelom
Ijekličištu okružju, sve u šestnaest. Mi-
nistarstvo utaljnih poslova je naime
stanoviti utok povoljno za stranku riešilo
tim, da dogradnje ne podupadaju no-
vijim propisom gradjevnim. Na to nisu
ostali gihu mnogi kućevlastnici, pak do-
gradjuju ko što može. Ima pak i novih
gradnja. Sve više stanova pripravlja se
za gostove.

Napravio se je krasan pločnik uz
cestu od Opatije do Voloskog i popravlja-
se onaj u Opatiji. Bio je upravo nuždan.
Ni nezna se pravo, ko ga gradi, odnosno
ko će djelo platiti. Nek plati ko će, samo
da je. Najviše briže za to da si je zadao
gospodin barun Smilj, namjestnički tajnik
i obćinski zastupnik. On ili ko drugi vredan
je javne zahvale. „To valja novaca“, vele
ljudi, a tim hoće da reku da je jako po-
trebno i koristno. Tako će ljudi radje u
Volosko zalaziti.

Cesta između Opatije i Voloskoga uvek
se popravlja i uza sve nastojanje cestovo-
noga nudglednika nije u redu, i neće
biti dok nebude sagradjena druga paralelna.
Preveć je vozova koji njom prolaze. Skoda
sta se baš i sad popravlja gdje bi, imala
osobito radi gosta biti u redu.

To bi se još potrpilo, al što da re-
čemo o gatu ili mulu Opatijskom? Ug-
hrvatsko parobrodarsko društvo objavilo
je posebni oglasi, da za neko vrijeme

prestaje zlatiti u luku Opatiju. I u
istinu prestalo je. Parobrod idu mjesto
više puta u luku Volosko, a Opatijski go-
stevi i drugi moradu tam, ako će par-
obrodom na Rieku ili drugamo. A to sve
jer je mul u Opatiji tako razsut, da je
kad njega nemoguće pristajati. Davno
su Opatijski i njihovi predstavnici vajili
za popravak obstojećega gata, i gra-
djenjem drugoga, ali uzalud. U Austriji
smo. Dok ne izgara, austrijski tainovnici
se ne ganu. Stramota, prava sablazan je,
da Opatija neuna bolje luke; Opatija, u koju
dolaze tako visoki gostovi; Opatija koja
sto put stramota i sablazan da parobrodi
ne mogu luci pristajati. Sad se po-
pravlja razasuti gat i tu su tri četiri radnici
kako pomoćnici jednomu direktoru ro-
biliču, koji u moru podlaže kamenje. Kad
će srušiti? Kad će prestati sablazan?

„Lover“, to naše pjevačko i tambu-
raško društvo, u kojem skupno sudjeluju
mladji iz Opatije i Voloskoga, nasa nadja,
imalo je dne 23. t. mj. svoju godišnju
skupštinku. Iz govora vrednoga mu pred-
sjednika Julija Mirana i krasnoga izvje-
štaja tajnika Antona Justa razabire se,
da je državu tečajem godine izgubilo
svoga zborovodju Gervaisa a tim odučilo
težak udarac; al da je i prešle godine iz-
vršivalo svoju zavabnu i narodnu zadaču.
Predsjednik i uz male promjene odbor
ostao je isti. Pod njegovim vodstvom će
društvo stalno i unapred vršiti svoju ples-
menitu zadaču, i okupljati oko sebe sve
koji hoće da se Opatiji očuva narodni
značaj. Iza skupštine bila je domaća za-
bava, koja je veselo prošla kao i ona na
Silvestrovo.

Prosloga tjedna otvorio se je drugi
razred na hrvatskoj javnoj pučkoj školi.
Bilo je skrajno doba. Sad će uz Družbinu
školu moći biti mnogo bolji napredak kod
djeca koja polaze hrvatske škole, a kojih
je preko 160.

Iz Kastva. (Poltrošarske slvari).
Pred nekoliko godina ustrojilo se je po-
trošarsko društvo za obćinu Kastav.
Kod ustanjana društva niko nije mislio
na kakvu politiku, a najmanje njegov
predsjednik Ivan Jugo. Al sve što dalje,
sve više se je vidilo da je društvo, a naj-
poće predsjednik posve u ruku Krstić i
njegovih. Pisarni dr. Maylendera na Ricci
u kojoj se nalazi dr. Krstić, društvo je
platilo preko 800 kruna za razne utoke u
priuze. Mnogi nasi su uvidjeli, da tako
nesmisje napred. Dali su se na posao, i
postigli su da bijaše koncem godine izra-
brano ravnateljstvo, koje se nedá voditi
ni od Krstića ni od njegovih pajdaša. Josip
Marotić je odstranio i imenovao dru-
štva činovnika. Ali ni sad ne miruju
Krstić ni njegovi pajdaši. Tu skoro su
lijeti skupštinu društva posve nezakonito od-
zali i imenovati činovnikom Josipa Marotića,
bez koga, smješno, da nemože društvo
napred. Odlično, većine članova ravnatel-
jstva zapričile je to spletke, a tako će
nadam se i napred.

Slavna junta imenovala je svojim či-
novnikom u Kastvu i najbrže cijelom ko-
taru Krstićevu Ninotu Rožinoga za po-
biranje nameta na pivo. Već je sad jasno
da junta, stvarajuće odnosni zakon, nije
na drugo mislila, nego na agitaciju za
tobozne talijansko Istru. Nino Rožin je
jedan od najpoznatijih agitatora Krstićevaca
u ovih stranah. Druge vlastitosti za službu
koju mu je junta dala niti neima. Ala
dalje gospodo sa novcem pokrajine i po-
rezovniku.

Iz Kastva nam piše: Prekjuter je
poglavar obćine prihvatilo zastupstvo
sakupljenom u sjednici, da je novi zem-
aljski kapetan za Istru dr. Rizzi
najavio obćini nastup služeći dopisom dne
12. januara 1904. br. 420.

Buduć dopis upravljen ovoj očišći u
talijanskom jeziku, te je novi zemaljski
kapetan, pouzdanik c. kr. vlade tih po-
kazao, da prezire hrvatski jezik ove ob-
ćine i njezinoga stanovništva, a tim i jezik
većine pučanstva Istru, zastupstvo je jedno-
glasno izreklo svoj prosvjed proti tomu
postupku vredajućemu najvjessiju prava
i nojnještu, karta orog stanovništva i
pučanstva pokrajine i odučilo da neprimu
na znanje onog dopisa!

Tako valja!

Lošinjski kotar:

Članom c. kr. kotarskog školskog
vieča u Lošinju imenovan je zemaljski
oðbor u Poreču gosp. profesora dr. Dina
Rossignoli-a.

Trst.

Glavna skupština Dalmatinskog
Skupa, održavana je dne 8. o. m. u
društvenih prostorijah mnogobrojnim su-

djelovanjem članova. Skupštini predsjedao
je državni zastupnik g. Ante vitez Vuko-
vić Vučidolaki, koji je pozdrovao skupštini
nare, čanomnim govorom iztkavnu potrebu
sloge i braćinstva sviju u Trstu, živećih
Slavena. Koli iz izvještaja tajnika g. dr.
Cukara toli iz onog blagajnika g. Nalis
proizlazi, da ovo mlado društvo lepo na-
preduje.

U novi oðbor bijahu izabrani slijedeći
članovi: predsjednik gosp. Ante vitez Vu-
ković, podpredsjednik g. Josip Krater, taj-
nik g. dr. Marijan Čukar, blagajnik g. Elek-
tor Polić, oðbornici: gg. P. Lorini, J. Mi-
chelić, Gj. Vučković, Dušan Mandić, R.
Nalis. Zamjenici gg. A. Kozulić, M. Pe-
trić, F. Ivanišević. Pregledatelji računa gg.
Krivić, H. pl. Struppi i A. Šutej.

Predlog jednog člana, da se stopa
Slavenska čitalница i Dalmatinski skup-
u jedno društvo bijaše prihvaten uz do-
datak, da učini u tom smislu. Čitalnica
formalni predlog i tada se stupi oðbor s
njom u dogovore. Na predlog g. dra. Lu-
keža izabran je g. S. Dabinović za nje-
gove zasluge za društvo počastnim članom.

Doznajemo naknadno, da su se u ne-
djelu sastali oðori, Skupa i Čitalnice
na prvi dogovor glede stolponja u jedno
društvo. Bilo sretno!

Razne primorske vesti.

Za „Družbu Cirila i Metoda“. Iz
Kaldira primili smo svetu od kruna 7 i
40 para, koju nam je poslao naš poznati
rodoljub Josip Božić iz Laza, sakupljenu
tam u veselom družtvu kod Petra Bo-
žića, kako sliedi: Po 1 krunu darovaše:
Josip Božić, Petar Božić, Vlko Božić,
Matko Valenta, Ivan Flego; po 20 para:
Petar Flego, Ante Flego i Andjeo Flego,
Ante Božić Petrov, Ivan Božić, Kosta Bo-
žić; po 60 para: Josip Flego. Od igre na
korist „Družbe“ 60 para — ukupno 7 K
40 para. U istu svrhu podario je g. Vje-
kovljan Vlah u Trstu 2 krunе.

Učiteljska imenovanja. Podučitel-
ljicom na javnoj mješovitoj pučkoj školi
u Dekaniji bijaše imenovana gdjđa Kata-
rina Kurel, učiteljicom I. reda na javnoj
ženskoj školi u Vodnjani bijaše imeno-
vana, gdjđa Josipina Schmitz; učiteljicom
III. reda na javnoj mješovitoj školi u
Klanču bijaše imenovana gdjđa Katarina
Podgarnik; podučiteljem na javnoj mužkoj
školi sa hrvatskim naukovnim jezikom u
Buzetu bijaše imenovan g. Kazimir Rade.

Utog zemaljskog oðobra proti pro-
širenju škole u Opatiji. Zemaljski oðbor
u Poreču zaključio je učožiti utok na c. k.
ministarstvo bogostovlju i nastave proti
zaključku c. k. zemaljskog školskog vieča
za Istru od dne 23. septembra 1903. da
se proširi javnu pučku školu u Opatiji.

Da se radi o proširenju koje talij-

janske pučke škole odobrio bi sl. zemaljski
oðbor oduhval takav zaključak, ali pošto
se radi o našoj školi — mora da pro-
sveduje, jer inačice nebi bio dosjedan

svemu svomu postupanju proti napredku

našega naroda.

Novi predsjednik zemaljskog kulturnog
vieča za Istru. Talijanske novine Pri-
morja pišu, da će biti imenovan novim
predsjednikom zemaljskog kulturnog vieča
i oðobra za pošumljenje istarskog Krasa —
na mjesto odstupivšeg g. Campitelli-a —
g. markiz dr. Juraj Polesini, zemaljski za-
stupnik i veleposjednik u Poreču. Za go-
spodinu Polesini-a kažu, da je vrstan
i dobro došao, i da nije u narodnom pogledu
strastven, kao što mu je stariji brat. U
ostalom za nas nevrši rieci, već ga će-
kamo na djelu i po tomu ćemo ga suditi.

Novi članovi stalnog oðobra ze-
maljskog kulturnog vieča za Istru. U
jednoj od posljednjih svojih sjednica im-
enovan je zemaljski oðbor u Poreču no-
vimi članovi stalnoga oðobra zemaljskog
kulturnog vieča za Istru gg. markiza dr.
Jurja Polesini-a, zemaljskog zastupnika i
premijera, g. Scampicchio iz Labina.

Da ima zemaljski oðbor za Istru bi-
rat i statut takvih članova, izabrao bi svu
statutu — same Talijane — jer on neće
da znače za pravicu.

Knjijeve vesti.

Hrvatski narode. Stoljeća je stra-
da Hrvatska, majka naša. Stoljeća je
Hrvat strazio strazu, čuvao prosvjetu ev-
ropsku, borio se za krst častni i slobodu
zlatnu. Borio se za Evropu i prosvjetu
njenu, a Evropa mu vraćala mržnjom, za-
torom. Al silni Bog očuvao Hrvata, koji
je stradio za nj.

Hrvat još žive al žive i njegov za-
tornik, koj i sada iz petnih žila radi, da
ga zatare, da mu zamete trag.

Što ne može mačem, ufa se perom.
Knjigom hoće uništiti zdravi korjen, zdrave
žile u narodu, pak i sam narod survat u
grob.

Našao je zatornik naš pomoćnika i med
hrvatskim narodom, našao je ljude odgo-
jene hrvatskim mlijekom, preporedjene
kratom svetim, al izkvorene, izmoždene.
Ti ljudi sami slije i otrovani rastrovaše
mladež, a sad hoće da troju i puk, moždac
naroda, temelj narodne srće. Blistavim
riječima, zamamljivom pisanim ruši ti
ljudi u narodu sve ono, što je naše dje-
dovane zanosi u podržavalo. Ruše osobito
vjeru, podkapaju čudoređe, muto pojmove
o hrvatskoj slijajnoj prošlosti. Tako ti
tobopuži prijatelji pučki, ti radnici na
prosvjetnom polju, pripravljaju propast
hrvatsva. Mi vjemi sinovi Hrvatske
ne možemo stajati prekrštenih ruku, dok
zatornici i ludji sinovi obsjenjuju puk.
S toga odlučimo puku otratrati ofici, od-
lucimo mu pokazati pravi put u luku
spasa, zadržati ga pravom kršćanskom pro-
svjetom.

Medju inimci odlutismu izdavat knji-
žice za puk, pisane posve lako, razumljivo,
jasno. Obuhvatit će knjižice sve grane,
što su potrebne seljaku i obrtniku. Izlazit
će za sad svaki drugi mjesec, a obzirat će
40–60 strana. Za puk će stajati oko 10
filira. Prva će raditi o sv. Cirilu i Metodu.

Hrvatskome sviesnomu svećenstvu,
učiteljstvu i svim prijateljima puka i kr-
šćanske i hrvatske misli i prosjetve sta-
vljamo na sreću, da nam pomognu. Zaman
nam borba i buka, dok ne budemo imali
značajeva. A njih neće biti, dok se narod
ne zadoji zdravom kršćanskom prosvjetom.

U Senju 10. siječnja 1904.

Za oðor:

Dr. Fran Binicki, profesor.

Franina i Jurina.



Fr. Znaš Jurina, čemu su se veselili ka-
stelarski šarenjac?

Jur. A Bog si ga zna!

Fr. Da će se morat zaprit naša škola kada
pride talijanski pop va Kaštelir.

Jur. Pak?

Fr. Bi mogli prit va Kaštelir svi talijanski
popi prije nego bi se zapri naša

škola.

* * *

Jur. Veselo, Frane, ijuju... sop!

Fr. Ča ti je, Jure, ti si bi reć malo pil
kad te vidim tako vesela; ti bi i
tuncelj os pod stare dani.

Jur. Kako ne, — grem li juš ravno
u Vrbnišca grada, — tamo san ti se
natanci i pod armoniku i pod sopolu,
tako da mi se još i sad nogi dviju,
a u usilj sume i versi i polki i man-
faine, — al ee dis.

Fr. Ma brave! baš me pjaža, ma išlešo.
— mi se pari, da bi hoja bilo,

i dr. Ivan Broc
Svezak I. 4—O. Zagreb 1901. vel. osmina.
Strana VIII i 951. Svezak II. P. Z strana
878. — Posto je sav trošak za izdavanje
njegovo (33.608 kruna i 92 parale) izmiren
svjetu mu se dosadašnja cijena od 40 K
(20 for.) na ciglih 16 K (8 for.), isplativih
o o o o o u Zagrebu. o o o o o
Zagreb, Kaptol 6. Dr. F. Ivaković.

Br. 221/L.

Oglas jeftinbe.

Daje se na javno znanje, da će se u četvrtak, dne 11. februara 1904. točno u 10 sati prije podne, u kući broj 36 občinskoj županije Franu Beloviću u Sušnjevici, obdržavati javna ustanova jeftinba vrhu, zakupna sviju radnja za sljedeću u izgradnju nove školske zgrade u Sušnjevici.

Izlječna cijena ustanovljena je po lag gradjevne proračuna na M. 10.771-80, slovom deset tisuća sedamstotina deset jednina kruna i 85 para, te će eventualni natjecatelji prije početka cima imati položiti jamčenju (valudom) od 10% (deset po sto) odnosne proračunate gradjevne svolte.

Občinski si odbor pridržava pravo prihvati i odobriti onu ponudu, koju bude smatrao boljom, mukar i ne bila najniža.

Ostali uvjeti jestimbe, kao što i građevni nacrti i proračuni razvidni su u ovome uredu avaki dan za vrieme uređenih sati.

Občinsko glavarstvo

Boljun, dne 21. januara 1904.

Glavar:

Illić, v. r.

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva geričke-seljanske

STOLARSKE ZADRUGE

(prije Antun Čornića)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvernica sa strejjevinom obratom.

Pokućstvo izrađuje se samo u peti izsušenim drvom.

Konkurenčija izključena. — Za solidnost
se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjesecnu
odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji.
Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

Djačkom pripomoćnom društvu u Pa-
tini pripojili su tekom mjeseca
srpnja sljedeći primosi:

A) Utjemeljitelji: Dojo Perpić, pušnik, Prag	K. 100-
B) Redoviti: Ružički, Rikard, župnik, Roč	10-
Persić, Andre, pomorski ka- petan, Pojane	10-
C) Podupirajući: Blažić, Ivan, pomorski kapetan, Vepriac	2-
Ferdo Rešetar, kr. sudbeni vičnik u Požegi	4-
D) Darovatelji: Matejčić, Fran, e. kr. zem. skol. nadzornik	40-
Frulić, Sime, žup., Grdošće	5-
Sisović, Stjepan, učitelj, Her- pelje-Kozina. Rodoljubivni	7-60
z hrvatski gimnaziji zbrali v. gostilni g. F. Dobrića u Kozini	7-60
Andrija Mikšić, župnik u Gr- imaldi, sabranih, prigodom svečanosti u Grimaldi 8/11.	14-
Pokrajinski zastup. na ra- stanku, Pula	262-
August Antonović, Trst	20-
Ant. Pavao-Sancin, sabranio na predlog vel. g. Škarča	8-
župnika, prigodom krsitice male Dragice Sancinove, Do- lina kod Trsta	8-
Sabranio na Martiniju, Beram, sa- brano na liku posle do- vršene radnje na zvoniku	24-
Grašić Josip, župnik, Beram	8-
Buzecani i Pazinci na Poče- kaju kod tamburaške zabave	50-
Ernest Godina, Žminj za po- častiti uspomeni pok. oca	7-20
Antuna Flega sa Katicom rođenja Agapito, Strpet	7-20
Josip Vidović, obč. tajnik, Boljun, sabranih na skupnom objedu za konstituiranju novog občinskog zastupstva dne 18. o. m. na predlog občinskog savjetnika Matka	24-70
Rumac iz Bresta	24-70

Plemenitim darovateljem svesrdno se
zahvaljuje odbor.

Izkaz prinosa stiglih na ravnateljstvo
družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru

tekom mjeseca Lipnja 1903.

U iskazu prinosa stiglih na
ravnateljstvo družbe Sv. Cirila
i Metoda za Istru u mjesecu svib-
nju ima stajati: — Uprava „No-
voga lista“ — Rieka preko gosp.
Vj. Spinčića 1000 kruna a ne 100,
kako je u istom izkazu bilo po-
griješno stampano.

G. dr. Fran Brnić odvjet.
koncipent u Trstu, sabranih
u Gracu prigodom promocije
njegova i g. dr. Gr-
gurine i Pecotića i to me-
đu prijateljima i znani-
cima

Pop M. Matačić pripošlje-
ljen pok. popa Velčića,
Cres

G. dr. Božo Vinković odvjet.
Karlovac sabranih i njemu
predanih na odpremu

Tiskara i knjižara „Sriem-
skih Novina“ u Vukovaru

Kočižar Lav. Hartman, Za-
greb, kano odpadajući dio
državi od prodaje koleđara
„Ciril i Metod“

G. dr. Ante Grugurina lječ-
nika, Rukavac u ime utemel-
jiteljne svolte

G. Petar Turina sabranih
i inače njemu na odpremu
predanih

Uprava „Obzora“, Dionička
tiskara Zagreb, prinosna na
nju stiglih u ožujku

Gg. braća Mrčić, Melković
kaži zapis držbi od njihovog
pok. oca

Uprava lista „Edinstvo“ pre-
danih joj od g. Ante Bog-
danovića mjesto vienca na
odar pok. g. Ant. D. Trip-
kovića

G. M. Arkuš, Štenjevec, sa-
kupljenih u veselom druž-
tvu kod gđe Arkuš

Podgradska hranilnica in
posuđilnica daruje

Plemenitim darovateljem svesrdno se
zahvaljuje

Neka se zahtjeva

u vlastite dobroti važda

Prava Kathreinerova

Kneippova sladna kava

samo u omotima sa zaštitnim znakom
župnik Kneipp i sa imenom Kathreiner,
pa se neka brilljivo odkloni svaku
prenute svih manje vrijednih patovina.

OLITA

Putnici u Ameriku!

CUNARD LINE

koncesionirano društvo za kraljevinu i zemlje, zastupane na carišnjakom vičevu,
prevoza putnika između TRSTA — NOVI-YORK i natrag
brzim parobrodom „AURANIA“ sa 1200 mjestima III. razreda i sa 300 saloni-
mjestima II. razreda sa kabинama — i brzim parobrodom „CARPATHIA“ sa
2000 mjestima III. razreda i sa 400 saloni-mjestima II. razreda sa kabinama.

Cijena putne karte iz svake luke u Dalmaciji i Istri

preko Trsta u Novi-York

ujedno — počasni sa dnevom ukreanja u TRSTU — sa hranom, vinom,
i čitavom poslužbom stoji:

III. razred — za osobu 180 K.

Putnici mogu kupiti ovo patne karte kod Lloydovih agencija u svih luka istre i Dal-
macije — u Rijeci takođe kod g. Petre Popovića.

Odlazak iz TRSTA:

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903
„AURANIA“ 29. decembra 1903

Za pohiće obavijesti, putne karte, prijevoze za druge nusredne luke i željeznice postaje iz
Nova-Yorka u unutrašnje gradiće Saveznih država Sjeverne Amerike, obraćati se na

Glavno zastupstvo za Austriju Schröder & Co. — Trst

Via Carlo Ghega br. 8, I. kat.

Naslov za brzopojave: SCHRODERCO - TRST.

izdavaće se takodjer za iste parobrode putne karte za PALERMO, NAPOLI, ALGIERS I OMALTA.

Odbor.

da manje tančaju i da tamošnja in-
teligencija više dela za gospodarsko
boliće, nego da Dom porabljaju
za tanču pod armoniku — za te novi-
tadi u Vrbniku još ni bilo — ma se
vidi da lipo naprijedu. Bitugo od
konstnata neka učelaju, kako Dobrinčić
i drugi dobrji ljudi po Istrije, a ne
armonike; ča misle da su s tim više
nobilii.

Jnr. Biž da biž, dragi ti, če ti znaš, —
mesopust je, donka veselo, vina je u
Dalmaciji, mi smo poskrbljeni, i pi-
pičnu u zubi pak fin koc dura non
panira — i Bog, ja ču intanto poči
tančat u Dom — to me pija!

Basne i priče.

VI.

Oterza u prizlik usta moja
i provlačanju galanju relja.

Pa 77. 2.

„Sreća te, strino, aino doleti,
Hoćeš li možeš me spasti;
Velika kost u žvalu mi zape
I snrčni ljutom, mi priali.

„Stupi de bliže — metni u moje
Žvalo sad gubici svoju —
Izvadi kost mi — nikada neću
Zabiti ljubavi tvoje.

— Zubovi da me ne muče toli,
— Odvratu vučni liga —
— Rad bih iz žvala kost i izdigla
Teške te lišila bozi.

— Nego da onog povozem žrala
— Stom čepkra u rodi,
— Najbolje on de dugim te kljunom
— Oprostiti teškoga jala.

„Predlog taj, strino, mnogo li vriedi,
— Liji će bolestni vuče —
Dobra ga plača minuti neće
Brže ga amo dovedi.

I žerav dodje i vuku ralje
Oprostti jezive kosti,
Za djelo svoje mislići da će
Primili nagradu valje.

„Plaću zar tečaš? Nije li dosta
— Srdit će žeravu vuče —
Da ti bje glava u žvalu mojem
I da ti zdravica osta?

Žerava spola s rieči tih strava —
Krilima u vis se vinu,
Scieneč se srećnim u žvalu vučjem
Da mu ne ostala glava.

I ti si, brate, pomoga bratu
Zar li ti zahvalan bio? —
Nisi li možda za dobro djelo
Ko žerav dobio platu?

Nadan Zorin.

Razne viesti.

Devedeset-godišnjica biskupa Strossmayera. Veliki dobrotnik našega naroda, bosansko-srpski biskup preuzevši g. Josip Juraj Strossmayer slavit će dne 4. februara o. g. 90-godišnjicu svoga blagovrtnoga života. U silec njegove biskupije — u ravnom Đakovu — pripravljaju velikomu biskupu za tu priliku svećanost, kakvu zasluguje u punoj mjeri narodni dobrotnik. Njega će se stalno sjetići onoga dana svi hrvatski krajevi, kamo god je došlo ime velikoga biskupa, koga neka nam Bog pozvi još dugo crkvi na ponos a na slavu i korist svim Hrvatima.

Nesreća na Željezničkoj. Iz Splita brzopojavaju dne 18. o. m. da je na Željezničkoj pruzi Split-Sinj dogodila rečenoga dana velika nesreća. Uslijed neočišće jakе bure bijajući četiri vagona sa tračnicu vani u razbijeno. Tom prigodom ostalo je više osoba mrtvih i ranjenih. Na prvu vješt o nesreći poslaše onesrećenim pomoći iz Splita.

Mlada Hrvatska za Družbu sv. Cirila i Metoda. Mladihnoj gospodjici Hrvatskoj, još nedrasloj plesnici bavarskim, kojoj je žao bilo ukrali istarskoj dječici prinos za hrvatsku obuku, zahvaljuje se izvarećice odborski predsjednik na poljskim peterim krunama iz Štedeće joj blagajne i privezuje drugim gospodjacima hrvatskih podraslina za dušu, ne bi li i one zasvjedočile svoje zauzimanje za pljeniti smjer Družbe sv. Cirila i Metoda.

Koliko su stojala austrijska svećučilišta god. 1903? Za sva austrijska svećučilišta potrošilo se je iz državnog proračuna godine 1903 kruna 11,708.202. Pojedina svećučilišta stojala su: bečko 3,263.972 K; gradacko 1,287.083 K; inozemstvo 967.316 K; lavovsko 967.316 K; krakovsko 1,328.418 K; černovičko 382.000 kruna.